

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2025 r. w Warszawie
zażalenia K.S.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu
z 13 czerwca 2024 r., I WSC 97/23, I ACa 459/21,
w sprawie z powództwa [...] Bank spółki akcyjnej w W.
przeciwko R. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K., P.M., E.M. i K.S.
o zapłatę,

1. oddala zażalenie;

**2. oddala wniosek powoda o zasądzenie od skarżącego
kosztów postępowania zażaleniowego;**

**3. przyznaje r.pr. J.K. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego
w Poznaniu kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) zł, powiększoną
o kwotę podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za
pomoc prawną udzieloną pozwanemu K.S. z urzędu w
postępowaniu zażaleniowym.**

(K.L.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 13 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu odrzucił skargę kasacyjną pozwanego K.S. od wyroku tego Sądu z 19 grudnia 2022 r. wobec jej nieopłacenia. Sąd Apelacyjny wskazał, że pozwany - zgodnie z postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 22 stycznia 2024 r., na mocy którego został zwolniony od kosztów sądowych w postępowaniu kasacyjnym jedynie w części, tj. ponad kwotę 30 000 zł, a w pozostałym zakresie jego wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych oddalono - zobowiązany był do uiszczenia części opłaty od skargi w kwocie 30 000 zł. Pozwany uiścił jedynie 1 000 zł, uiszczenie zaś opłaty w niepełnej wysokości w stosunku do tej, do jakiej zobowiązana była strona, na której ciąży ten obowiązek, uznaje się za brak opłaty. Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska pozwanego, że wysokość opłaty od skargi kasacyjnej pozwanego powinna być ustalona zgodnie z art. 13a u.k.s.c., tj. w kwocie 1000 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany zaskarżył je w całości i wniósł o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący nie wskazał w petitum zażalenia przepisów, które miały zostać naruszone. Z argumentacji uzasadnienia zażalenia wynika natomiast, że zarzuca Sądowi Apelacyjnemu nieprawidłową ocenę, iż nie opłacił skargi kasacyjnej, brak ustalenia wysokości opłaty należnej od skargi kasacyjnej pozwanego na podstawie art. 13a u.k.s.c. i nieuwzględnienie konsumenckiego statusu skarżącego.

Skarżący został w sprawie pozwany jako poręczyciel spłaty kredytu zaciągniętego [...] października 2012 r. przez pozwaną R. sp. z o.o. w K. Wyrokiem z 25 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Koninie uwzględnił w zasadniczej części powództwo i zasądził solidarnie od wszystkich pozwanych na rzecz powoda 1 228 829,63 gr z odsetkami umownymi od kwoty 1 125 260, 89 zł w wysokości stawki WIBOR dla okresów trzymiesięcznych z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca kwartału, powiększonego o 15 punktów procentowych, od 30 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że wysokość tych odsetek umownych nie może być wyższa niż wysokość odsetek maksymalnych za

opóźnienie, określonych w art. 481 § 2 1 k.c. oraz ustawowymi za opóźnienie od kwoty 103 568,76 zł od 5 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty.

Na skutek apelacji pozwanych Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z 19 grudnia 2022 r. uchylił wyrok w stosunku do pozwanej spółki i zniósł postępowanie za okres od 1 grudnia 2017 r. do dnia ogłoszenia zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania, wobec stwierdzenia, że pozwana spółka nie posiadała w tym okresie zarządu. Ponadto zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 1. w stosunku do pozwanych P.M., E.M. i skarżącego K.S. w ten sposób, że w miejsce zasądzonych tam należności zasądził solidarnie od tych pozwanych na rzecz powoda V. S.A. z siedzibą w W. (poprzednio G. S.A. z siedzibą w W.) 1 228 710,99 zł z odsetkami umownymi od kwoty 1 125 154,87 zł w wysokości stawki WIBOR dla okresów trzymiesięcznych z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca kwartału, powiększonego o 15 punktów procentowych, od 1 lipca 2016 r. do dnia zapłaty, z tym zastrzeżeniem, że wysokość tych odsetek umownych nie może być wyższa niż wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, określonych w art. 481 § 2 1 k.c. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 103 556,12 zł od 5 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, a w pozostałym zakresie oddalił powództwo.

Skarżący ma co do zasady rację, że udzielenie przez osobę fizyczną poręczenia zobowiązania innej osoby, powstałego z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, nie wyłącza możliwości uznania tego poręczyciela za konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c. (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 8 marca 2023 r., II CSKP 842/22, niepubl.). Również w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyjaśniono, że oceny, czy osobę fizyczną, która zobowiązuje się zagwarantować zobowiązania spółki handlowej powzięte względem instytucji bankowej w ramach umowy kredytu, można uważać za konsumenta, należy dokonywać w odniesieniu do stron umowy gwarancji lub poręczenia. Do sądu krajowego należy przy tym ustalenie, czy owa osoba fizyczna działała w ramach swej działalności zawodowej, bądź to z powodu powiązań funkcjonalnych, jakie ma ze spółką, wobec której wystąpiła jako poręczyciel, takich jak zarządzanie, bądź to z uwagi na znaczący udział w jej kapitale zakładowym, czy też działała w celach prywatnych (zob. np. postanowienia Trybunału

Sprawiedliwości UE z 14 września 2016 r., Pavel Dumitraș i Mioara Dumitraș przeciwko BRD Groupe Société Générale - sucursala Satu Mare C-534/15, ZOTSIS 2016, nr 9, poz. I-700; z 19 listopada 2015 r., C-74/15, Dumitru Tarcău, Ileana Tarcău przeciwko Banca Comercială Intesa Sanpaolo România SA i in.).

Jak wynika z akt sprawy, zarówno w zawartym w skardze kasacyjnej skarżącego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jak również w zażaleniu na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 5 września 2023 r. oddalającym ten wniosek, skarżący nie podnosił, że opłata od skargi kasacyjnej powinna być ustalona zgodnie z art. 13a u.k.s.c. ze względu na jego status konsumenta. Podnosił natomiast, że opłata ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi ponad 60 tys. zł. Na konsumencki charakter związany z umową poręczenia powołał się po raz pierwszy w reakcji na postanowienie Sądu Apelacyjnego z 22 stycznia 2024 r., którym rozpoznano jego zażalenie na postanowienie z 5 września 2023 r., a jego wniosek o zwolnienie został ostatecznie uwzględniony jedynie w części. Podniósł wówczas, że uiszcza opłatę w wysokości 1 000 zł ustalonej zgodnie z art. 13a u.k.s.c., a przepis ten znajduje zastosowanie w obecnie prowadzonych postępowaniach związanych z czynnościami bankowymi, również w sprawach o zapłatę kierowanych w tzw. sprawach frankowych, gdzie w sprawie o ustalenie wartości zobowiązania do zapłaty, jak w niniejszym postępowaniu, oraz zwrotu środków od banku sięgających nieraz dziesiątki czy setki tysięcy złotych pobiera się opłatę stałą od osób fizycznych, którą jest również pozwany.

Kwestia konsumenckiego statusu pozwanego w związku z udzielonym przezeń poręczeniem nie stanowiła przedmiotu oceny w wydanym w sprawie wyroku z 19 grudnia 2022 r. Co przy tym istotne, nie jest również objęta podstawami skargi kasacyjnej, co oznacza, że stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. uchylałaby się spod kontroli kasacyjnej.

Na uzasadnienie stanowiska o zasadności zastosowania dla ustalenia opłaty od skargi kasacyjnej art. 13a u.k.s.c. skarżący podniósł, że inwestycja przez pozwanego, jako osobę fizyczną, w udziały spółki handlowej dokonana została w celu uzyskania korzyści majątkowych w przyszłości, a aktywność ta ma co do zasady charakter zarządzania majątkiem prywatnym, co z kolei nie kwalifikuje

pozwanego jako przedsiębiorcy, ani nie niweczy jego statusu konsumenta. Jedynie spółka w niniejszym postępowaniu jest przedsiębiorcą, a jej status przedsiębiorcy nie rozciąga się na wspólników. Ponadto podniósł, że zawierając umowę poręczenia nie reprezentował spółki, a wyłącznie własną osobę, umowa ta została zawarta z K.S., nawet nie z członkiem zarządu zgodnie ze wskazaniem umowy oraz wpisem w KRS, a więc niewątpliwie z osobą fizyczną, będącą zwykłym pracownikiem spółki, a nie przedsiębiorcą, pozwany nie miał również bezpośredniego wpływu na bieżące zarządzanie spółką.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy powyższa argumentacja nie przekonuje, zważywszy, że z wpisów w KRS wynika, że pozwany w okresie od [...] stycznia 2011 r. do [...] sierpnia 2011 r. widniał w KRS jako członek zarządu R. sp. z o.o.; od wpisu spółki [...]. jej kapitał wynosił 50 000 zł, zaś 31 stycznia 2012 r. dokonano wpisu kapitału w wysokości 66 500 zł, wspólnik mógł mieć większą liczbę udziałów. Zgodnie zaś z wpisem z [...] stycznia 2011 r. pozwany posiadał 50 udziałów o łącznej wartości 25 000 zł (tyle samo co drugi wspólnik spółki), od [...] października 2011 r. posiadał 34 udziały o łącznej wartości 17 000 zł (wówczas pozostali dwaj, a po podwyższeniu kapitału - trzech wspólnicy posiadali po 33 udziały, każdy o łącznej wartości 16 500 zł), od [...] października 2012 r. posiadał 50 udziałów o łącznej wartości 25 000 zł (wówczas pozostali dwaj wspólnicy posiadali: 50 udziałów o łącznej wartości 25 000 zł i 33 udziały o łącznej wartości 16 500), zaś zgodnie z wpisem z [...] grudnia 2012 r. posiadał 66 udziałów o łącznej wartości 33 000 zł (wówczas drugi wspólnik posiadał 67 udziałów o łącznej wartości 33 500 zł). Wedle zeznań złożonych przez pozwaną E.M. 15 marca 2018 r. (k. 293v.) jako prezes zarządu była uprawniona zaciągać kredyty do kwoty 100 000 zł i na zaciągnięcie spornego kredytu zgodę wyrażali wspólnicy spółki, a więc również skarżący. Na obecnym etapie postępowania nie sposób zatem obronić tezy skarżącego, że udzielał poręczenia jako konsument, „zwykły pracownik spółki”, a nie w ramach swej działalności zawodowej i ze względu na powiązania funkcjonalne ze spółką.

Z tych względów, na podstawie art. 394¹ § w związku z art. 398¹⁴ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Wniosek powoda o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego został oddalony z racji złożenia odpowiedzi po upływie tygodniowego terminu na jej wniesienie.

Wynagrodzenie pełnomocnika z urzędu pozwanego za pomoc prawną udzieloną pozwanemu w postępowaniu zażaleniowym ustalono zgodnie z § 16 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 i § 24 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. poz. 764 ze zm.).

[a.]

(K.L.)

